

Det kongelige Fiskeri- og kystdepartement
Postboks 8118 Dep
0032 Oslo

Att.: Avdelingsdirektør Vidar Landmark
Førstekonsulent Ingrid Vikanes

Dato: 25. februar 2009

Høringsuttalelse – forslag til endringer i forskrift om opplysningsplikt ved landing og omsetning av fisk.

Vi viser til mottatt høringsnotat datert 16.12.2008 hvor det foreslås endringer i landingsforskriften for å gjøre det enklere å lande fangst der det ikke er fiskemottak ved at det gis anledning til å lande fisk og transportere denne til fiskemottak med bil.

Innledningsvis vil vi uttrykke tilfredshet med at et forslag om endringer i landingsforskriften nå er fremmet. Dette har vært et unødvendig langt lerret å bleke, sett i lys av at dette burde være en liten sak for fiskerimyndighetene, men til gjengjeld en viktig sak for de fiskere det gjelder. Før vi kommenterer de konkrete forslagene til forskriftsendringer, vil vi fra vår side oppsummere historikken i vår dialog med Fiskeridirektoratet i saken.

Vi anmodet i februar 2007 om en dispensasjon fra landingsforskriften for et begrenset antall kystfiskere som på grunn av avstand til nærmeste mottak må overføre fisken til bil for videre transport frem til mottaksanlegg. Dispensasjonssøknaden gjaldt utsettelse med veiing og seddelskriving til fisken kommer frem til mottaksanlegg. Surofi har foreslått et regelverk knyttet til dette.

Saken ble først avslått regionalt og deretter den 23.04.2007 oversendt Fiskeridirektoratet sentralt for videre behandling. På grunn av manglende svar ble det sendt en ny henvendelse den 01.10.2007. Denne resulterte i et avslag fra Fiskeridirektoratet den 12.10.2007. Surofi anket saken deretter til Fiskeri- og kystdepartementet den 26.10.2007. Anken ble på vanlig måte sendt til Fiskeridirektoratet, men så vidt vi forstår har anken ikke blitt videresendt til departementet.

Som vi påpekte i vårt ankebrev er vi kjent med at lignende ordning med utsatt veiing har blitt iverksatt i Norges Råfisklags distrikt, en ordning som blant annet er grundig beskrevet gjennom artikler i fiskeripressen. Så vidt vi forstår, er denne ordningen ikke godkjent i Fiskeridirektoratet i forkant og heller ikke fulgt opp i etterkant. Det fremstår da slik at Fiskeridirektoratet stilltiende aksepterer ordninger som innføres i Norges Råfisklags distrikt mens man aktivt avslår tilsvarende ordninger som det på korrekt måte søkes om fra andre salgslag. På denne måte straffer Fiskeridirektoratet de salgslag som opptrer korrekt i forhold til regelverket, og bidrar derved også til forskjellsbehandling av fiskere i ulike distrikter. Dette er uakseptabelt. Når Fiskeridirektoratet i tillegg trenerer saken ved å la være å sende ankesaken videre til departementet, finner vi saksbehandlingen sterkt klanderverdig.

Fiskeridirektoratet hevdet i sitt avslag den 12.10.2007 at de ikke hadde hjemmel til å innvilge dispensasjon for den type saker som denne saken gjelder. Etter vår vurdering beror dette på en tolkning av landingsforskriftens §7, 5. ledd. En slik fortolkning fremkommer også i det utkast til notat som vi mottok fra Fiskeridirektoratet den 04.02.2008, hvor et forslag til endring i landingsforskriften

blir initiert. Dette forslaget ble kommentert av oss i et brev til Fiskeridirektoratet den 08.02.2008, og hvor vi på flere punkter (som vi kommer tilbake til nedenfor) var uenig i forslaget. Vi har videre mottatt kopi av brev fra Fiskeridirektoratet til Fiskeri- og kystdepartementet datert 11.03.2008, hvor det fremmes forslag til endringer i landingsforskriften. I all hovedsak er dette i tråd med Fiskeridirektoratets opprinnelige utkast til oss (04.02.2008), det vil si at ingen av våre vesentlige innsigelser er hensyntatt. Vi legger til grunn at departementet vil gjennomføre en mer reell høringsprosess.

Kommentarer til forslaget til endringer.

Kommentarer til 3.1. – dispensasjon fra veieplikt

Vi konstaterer, slik det fremgår av pkt. 2.3 i høringsnotatet, at de fiskere som anskaffer godkjent vekt, ikke trenger søke dispensasjon. Disse vil da kunne benytte seg av muligheten for transport med bil dersom de oppfyller de øvrige krav i landingsforskriften og i hygieneregelverket. Eventuelt vil de, om et slikt krav blir innført, måtte søke registrering i mottakerregisteret.

Vi er enig i det forslag til endring av landingsforskriftens §7, 5. ledd, som foreslås. Det betyr at vi også støtter forslaget om å begrense dispensasjonen til fartøy under 13 meter.

Når det gjelder spørsmålet om hva som bør vektlegges ved behandling av dispensasjonssøknader, herunder avstand til mottak, mener vi at det bør etableres en romslig praksis. Det vil si at kriteriene ikke bør settes så stramme at terskelen blir høy for å få dispensasjon. Begrunnelsen for dette er at denne saken uansett har liten betydning for myndighetene sett i ressurskontrollssammenheng, mens den til gjengjeld kan ha stor betydning for de som utøver fisket og har behov for en slik ordning.

Ett viktig kriterium for dispensasjon er avstand til mottak (destinasjon). Vi vil uten videre mene at en avstand som medfører mer enn én time ekstra reisetid med fiskefartøy i forhold til bil hver vei (dvs 2 timer mertid), i seg selv må berettige til dispensasjon. Likeledes må det være sånn at dersom det må krysses et havstykke som fartøyet ikke er egnet for, må dette også i seg selv berettige til dispensasjon. Vi er enig med departementet at det er avstand til nærmeste mottak (= nærmeste destinasjon med mottak) som må vurderes. Forutsetningen må dog være at dette mottaket normalt kjøper den fangsten som den aktuelle fiskeren tilbyr. For å ta et eksempel: Dersom fiskeren driver fiske etter breiflabb, og nærmeste mottak sjelden eller aldri kjøper breiflabb, må dispensasjon vurderes ut fra avstand til det/de mottak som normalt er kjøperne av breiflabb. Det kan også tenkes at nærmeste mottak ikke er interessert i å betale samme priser som andre mottak som ligger litt lenger unna. Departementet er inne på dette i høringsnotatet og bruker uttrykket misbruk dersom fisker ønsker å transportere fisken til en kjøper som betaler bedre i stedet for å lande fangsten på sitt lokale mottak. Vi mener departementets holdning her er feil. Det må være riktig av hensyn til fiskernes lønnsomhet at de kan benytte en slik transportordning med bil til å skape konkurranse om fangsten sin blant kjøperne. Vi mener derfor at slike kommersielle hensyn også kan danne grunnlag for dispensasjon.

Oppsummert vil vi således foreslå at følgende fire hensyn vurderes ved dispensasjon fra veieplikten:

1. Avstand til nærmeste mottak/destinasjon (1 time mertid med fiskefartøyet hver vei)
2. Åpent havstykke? (Er fartøyet egnet for å gå til nærmeste mottak?)
3. Kjøper nærmeste mottak normalt den type fangst som fiskeren tilbyr?
4. Tilbyr nærmeste mottak priser på linje med mottak lenger unna?

Vi er for øvrig enig med departementet i de vurderinger som gjøres i pkt 3.3, om at dispensasjon ikke skal være betinget av at fangsten leveres til et bestemt mottak, men til et geografisk sted (destinasjonssted). Dette gir større fleksibilitet i å utnytte konkurransen dersom det er flere mottak på det aktuelle sted (for eksempel Ålesund). Vi er også enig med departementet i at det ikke settes noen kvantumsbegrensning, fordi dette i praksis vil avgrense seg.

Kommentarer til 3.2 – forenklet landingsyddel

Vår prinsipielle holdning til utfylling av landingsyddel hvor fisker også er mottaker, uavhengig av om fisken veies, er at denne ikke har noen verdi i kontrollsammenheng.

Om fiskerens plan eventuelt er at noe av fangsten skal landes og omsettes svart, vil denne delen av fangsten ikke bli notert på den forenklede landingsyddelen og den aktuelle delen av fangsten kan bli hentet av en mottaker med annet kjøretøy. Den forenklede landingsyddelen ville da følgelig stemme med det som faktisk var tatt om bord i transportkjøretøyet. Det eneste som kan bidra til å redusere denne type svarte landinger, er innmeldingsplikt før landing (slik Surofi har for alle landinger). Det vil da foreligge en risiko for landingskontroll.

Prinsipielt er det vår oppfatning at alle salgslag burde ha innmeldingsplikt for alle typer landinger, etter den modell vi har i vårt salgslag. Dette har vi fremmet forslag om overfor Fiskeri- og kystdepartementet, fordi det ville styrke ressurskontrollen og eliminere forskjeller mellom fiskere i ulike landsdeler. Dette ville være en vesentlig bedre måte å sikre ressurskontrollen på enn de forslag som departementet fremmer i denne saken.

Selv om vi prinsipielt er uenige i forslaget om å innføre en forenklet landingsyddel i tilfeller der fiskeren selv er mottaker, konstaterer vi at departementet (i tråd med forslaget fra Fiskeridirektoratet) ønsker å innføre en slik ordning. For de fiskere dette gjelder (uavhengig av om fisken veies eller ikke) vil dette være ei tilleggsoppgave av begrenset omfang. Overfor Surofi vil fiskerne uansett ha innmeldingsplikt, som medfører at de må estimere kvantum av hovedfangsten. Forslaget til forskriftsendring i §4, nytt syvende ledd (1. punktum) er derfor til å leve med.

Vi er uenig i forslaget om at de aktuelle fiskerne skal sende en melding til Fiskeridirektoratet om disse landingene (§4, nytt syvende ledd, 2. punktum). Vi vil alternativt foreslå at forskriften på dette punkt får følgende ordlyd:

Når det er gitt dispensasjon etter §7 femte ledd, andre og tredje punktum, skal fisker før landing skjer sende melding om landingen til salgslaget på den måte som salgslaget bestemmer.

Dette vil for Surofis vedkommende korrespondere med gjeldende innmeldingsplikt. Mottatt innmelding fra fisker vil inneholde opplysninger om art, tilstand, mengde, landingssted og kjøper (dersom fangsten er solgt ved kontrakt, eventuelt vil kjøper bli avklart gjennom auksjon). Innmeldingen registreres umiddelbart i vår elektroniske innmeldingsjournal (også utenom ordinær arbeidstid), som Fiskeridirektoratets regionkontor har tilgang til i sanntid. Regionkontoret vil således bli kjent med forestående landing, inkludert estimerte kvanta av ulike fiskeslag. Avhengig av avstand vil det ut fra dette kunne planlegges en stedlig kontroll ved landing. Dette er et innarbeidet system som i kontrolløyemed vil være vesentlig bedre enn om Fiskeridirektoratet skal bygge opp en egen mottakstjeneste for mottak og intern distribusjon av sms-meldinger.

Vi mener det er viktig at disse (inn-)meldingene går til salgslagene. Det er salgslagene fiskerne forholder seg til i forbindelse med landings- og omsetningsdata. At det for de fiskerne som får dispensasjon fra veieplikten skal innføres egen meldingsplikt til Fiskeridirektoratet, er både overflødig og unaturlig ut fra den rolledeling som er etablert mellom salgslagene og Fiskeridirektoratet. I verste fall kan dette være med på å undergrave innmeldingsplikten som fiskerne i dag har i vårt salgslag, fordi de ikke vil forstå hensikten med å gi melding både til salgslaget og direktoratet. Siden vi her også snakker om små kvanta i den store sammenheng, vil dette fra fiskerne sin side – og med rette – bli oppfattet som å ”skyte spurv med kanoner”, byråkratisk og sløsing med ressurser. Det må generelt ved vurdering av ulike virkemidler i kontrollen av disse landingene, tas hensyn til at vi snakker om et lite antall små fartøyer, som i sum står for helt marginale kvanta av de totale landinger.

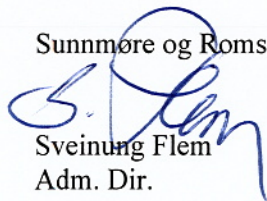
Kommentarer til 4 – forslag til endring av reglene for landing av fisk til små mottak.

Surofi kjenner ikke tilfeller der forslaget som omhandles i pkt. 4 i høringsnotatet har vært tatt opp, men er prinsipielt enig i forslaget med den ordlyd som er inntatt i §6, tredje ledd, nytt tredje og fjerde punktum i forskriften.

Vi mener det må være tilstrekkelig at seddelen først sendes til salgslaget neste dag når kjøperen også har skrevet på (og vi oppfatter at forslaget til forskriftsendring er i tråd med dette). I vårt seddelsystem vil dette i praksis skje elektronisk fra kjøperens kontor, med etterfølgende oversendelse av signert seddel (inkl. det eksemplar som fisker har skrevet på) pr. post. Forutsetningen for at en slik prosess skal fungere med våre elektroniske sedler er at fisker har meldt inn i arbeidstiden slik at kjøper kan skrive ut et eksemplar av seddelen med innmeldte vekter. Denne ligger klar til fisker ankommer. Etter ferdig veiing må fisker manuelt føre inn de faktiske vektene på seddel og signere på et eksemplar av seddel. Neste dag vil kjøper gå inn på det elektroniske systemet, legge inn endelige vekter i samsvar med fiskers oppveiing og godkjenne denne elektronisk slik at den fremkommer som endelig i Surofis salgsjournal. Kjøper vil videre skrive ut den elektroniske, ferdig utfylte seddelen og skrive på denne. Denne oversendes salgslaget pr. post sammen med fiskers manuelt utfylte eksemplar.

Med vennlig hilsen

Sunnmøre og Romsdal Fiskesalag



Sveinung Flem
Adm. Dir.